

Χριστίνα Μαρβάκη

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
Α.Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ

Αναστασία Κοτανίδου

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ Ε.Κ.Π.Α.

Επείγουσα Νοσηλευτική

ΤΟΜΟΣ Β'

 ΣΙΩΝ® | εκδόσεις
έλλην

Επείγουσα Νοσηλευτική

Τόμος Β'

646-7301
MAY

ΕΥΔΟΞΟΣ

ΔΩΡΕΑ

Χριστίνα Μαρβάκη
Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής
Α.Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Αναστασία Κοτανίδου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.

Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αρ. εισ. 79448

Επείγουσα Νοσηλευτική

Τόμος Β'

ίωv

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗv

Συμπληγάδων 7, 12131 Περιστέρι
τηλ.: 210.57.71.908, 210.57.68.853, FAX: 210.57.51.438
e-mail address: info@iwn.gr <http://www.iwn.gr>

Βιβλιοπωλείο: Σόλωνος 85, 10679, Αθήνα
τηλ.: 213.33.87.570, FAX: 210.33.87.571

Ο λογότυπος που εικονίζεται δίπλα χρειάζεται μια εξήγηση. Σκοπός του είναι να συνεγείρει τον αναγνώστη πάνω στον κίνδυνο που παρουσιάζεται για το μέλλον της συγγραφής, ειδικότερα στο περιβάλλον των Τεχνικών και Επιστημονικών Εκδόσεων από τη μαζική ανάπτυξη της φωτοαντιγραφής.

Ο Κώδικας των πνευματικών δικαιωμάτων (νόμοι 2121/93 και 2557/97) απαγορεύει την φωτοαντιγράφιση χωρίς την άδεια των εχόντων τα δικαιώματα του βιβλίου.

Άρα αυτή η πρακτική η οποία είναι γενικευμένη σε Εκπαιδευτικά Ιδρύματα προκαλεί μια απότομη πτώση της αγοράς των βιβλίων και των περιοδικών σε σημείο που και για τους συγγραφείς η δυνατότητα δημιουργίας νέων έργων και εκδόσεών τους βρίσκεται σήμερα σε κίνδυνο. Υπενθυμίζουμε ότι κάθε αναπαραγωγή της παρούσης έκδοσης, μερική ή ολική, απαγορεύεται χωρίς την άδεια των δημιουργών της.

Δημιουργία Σχεδίων: Θεόδωρος Καπάδοχος

*Επεξεργασία Κειμένων και Σχεδίων
Ατελιέ Γραφικών Εκδοτικού Ομίλου "ΙΩΝ"*

2010 - Για την Ελληνική Γλώσσα σε όλο τον κόσμο:
ίων/Εκδόσεις "ΕΛΛΗΝ" Γ. Παρίκος & ΣΙΑ Ε.Ε.

ISBN 978-960-697-036-8

Ο εκδοτικός οίκος έχει όλα τα δικαιώματα του βιβλίου. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του οποιουδήποτε τμήματος αυτής της εργασίας που καλύπτεται από τα δικαιώματα (copyright), ή η χρήση της σε οποιαδήποτε μορφή, ή με οποιονδήποτε τρόπο - γραφικό, ηλεκτρονικό ή μηχανικό, συμπεριλαμβανομένων των φωτοτυπιών, της μαγνητοφώνησης και των συστημάτων αποθήκευσης και αναπαραγωγής - χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Στους φοιτητές της Νοσηλευτικής
που την οραματίζονται
καλύτερη

Περιεχόμενα Β' τόμου

Πρόλογος.....	13
Κατάλογος Συγγραφέων.....	15

Τόμος II

ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ17

Κεφάλαιο 1:

Σοβαρή παρόξυνση άσθματος.....	19
--------------------------------	----

Κεφάλαιο 2:

Πνευμονική εμβολή.....	33
------------------------	----

Κεφάλαιο 3:

Πνευμονική υπέρταση.....	45
--------------------------	----

ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΠΤΙΚΟ57

Κεφάλαιο 4:

Αιμορραγίες ανώτερου πεπτικού.....	59
------------------------------------	----

Κεφάλαιο 5:

Αιμορραγίες κατώτερου πεπτικού (ΑΚΠ).....	69
---	----

Κεφάλαιο 6:

Οξεία κοιλία.....	77
-------------------	----

Κεφάλαιο 7:

Οξεία παγκρεατίτιδα.....	85
--------------------------	----

ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ95

Κεφάλαιο 8:

Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου.....	97
------------------------------	----

Κεφάλαιο 9:

Καρδιογενής καταπληξία (Shock).....	111
-------------------------------------	-----

Κεφάλαιο 10:

Οι επείγουσες αρρυθμίες.....	117
------------------------------	-----

Κεφάλαιο 11:

Οξύ πνευμονικό οίδημα.....	127
----------------------------	-----

Κεφάλαιο 12:

Υπερτασική κρίση.....	133
-----------------------	-----

ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....141

Κεφάλαιο 13:

Επείγουσες καταστάσεις από τον αδένά της υπόφυσης.....	143
--	-----

Κεφάλαιο 14:

Επείγουσες καταστάσεις από το θυρεοειδή αδένά.....	147
--	-----

Κεφάλαιο 15:

Οξεία επινεφριδιακή ανεπάρκεια.....	155
-------------------------------------	-----

Κεφάλαιο 16:	
Επείγοντα προβλήματα στο σακχαρώδη διαβήτη.....	161
Κεφάλαιο 17:	
Επείγουσες καταστάσεις από διαταραχές του ασβεστίου.....	173
ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΑ-ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	179
Κεφάλαιο 18:	
Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια.....	183
Κεφάλαιο 19:	
Επιληψία	193
Κεφάλαιο 20:	
Μηνιγγίτιδες	201
Κεφάλαιο 21:	
Επείγουσες ψυχιατρικές καταστάσεις	207
ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	219
Κεφάλαιο 22:	
Έκτοπη κύηση.....	221
Κεφάλαιο 23:	
Φλεγμονές της πυέλου.....	227
Κεφάλαιο 24:	
Συστροφή κύστης ωοθήκης	231
ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΦΡΟΥΣ	235
Κεφάλαιο 25:	
Οξεία νεφρική ανεπάρκεια	237
ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	247
Κεφάλαιο 26:	
Θερμοπληξία.....	249
Κεφάλαιο 27:	
Υποθερμία.....	255
Κεφάλαιο 28:	
Περιφερικές βλάβες από το ψύχος.....	267
Κεφάλαιο 29:	
Εγκαύματα	275
ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	299
Κεφάλαιο 30:	
Συστηματική αναφυλαξία (Αλλεργικό shock)	301
Κεφάλαιο 31:	
Οξεία ασθματική κρίση	305
Κεφάλαιο 32:	
Οξεία κνίδωση.....	309
Κεφάλαιο 33:	
Αλλεργική δερματίτις εξ επαφής.....	313
Κεφάλαιο 34:	
Φαρμακευτικά εξανθήματα.....	317

Περιεχόμενα Α' τόμου

Πρόλογος.....	11
Κατάλογος Συγγραφέων.....	13
Τόμος Ι	
Κεφάλαιο 1: Διαταραχές του νερού και των ηλεκτρολυτών	15
Κεφάλαιο 2: Διαταραχές της οξεοβασικής ισορροπίας	35
Κεφάλαιο 3: Βασική καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση (ΚΑΡΓΠΑ)	53
Κεφάλαιο 4: Εξειδικευμένη καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση (ΚΑΡΓΠΑ)	69
Κεφάλαιο 5: Αρχές μεταφοράς τραυματία.....	97
Κεφάλαιο 6: Αεροδιακομιδές	105
Κεφάλαιο 7: Αρχική αντιμετώπιση του πολυτραυματία	117
Κεφάλαιο 8: Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις (ΚΕΚ).....	131
Κεφάλαιο 9: Κακώσεις της σπονδυλικής στήλης και του νωτιαίου μυελού	141
Κεφάλαιο 10: Μυοσκελετικές κακώσεις	157
Κεφάλαιο 11: Τραύμα θώρακα	173
Κεφάλαιο 12: Τραύμα κοιλίας	187
Κεφάλαιο 13: Καταδυτικό ατύχημα	195
Κεφάλαιο 14: Κυκλοφορική καταπληξία.....	213
Κεφάλαιο 15: Κώμα.....	223
Κεφάλαιο 16: Γνιγμός	233

Αγαπητή Συνάδελφε,

Θα ήθελα να σας εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια για την έκδοση του έργου με τίτλο «Επείγουσα Νοσηλευτική».

Αποτελεί μια εξαιρετική πρωτοβουλία, η οποία αντικατοπτρίζει το πλαίσιο της γενικότερης στάσης ζωής που έχετε υιοθετήσει, καθ' όλη τη διάρκεια της πολύχρονης πορείας σας, και η οποία συνίσταται στην ανιδιοτελή προσφορά στο κοινωνικό σύνολο και στην ηθική σας δέσμευση για τη διαρκή αναβάθμιση ενός χώρου τόσο ευαίσθητου όσο η εκπαίδευση.

Θεωρώ δεδομένη την επιτυχία της έκδοσης, αφενός διότι έρχεται να καλύψει ένα γνωστικό κενό, και αφετέρου διότι γνωρίζω ότι κάθε συγγραφικό σας έργο προσεγγίζεται πάντοτε με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η έγκυρη και επιστημονικά τεκμηριωμένη πληροφόρηση. Επιπροσθέτως, διότι επιλέξατε να συνεργαστείτε με την καταξιωμένη, τόσο στο χώρο της κλινικής εντατικής θεραπείας όσο και της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, επίκουρη καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Αναστασία Κοτανίδου.

Δημήτρης Νίνος
Πρόεδρος του Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Πρόλογος

Η εισαγωγή του μαθήματος της Επείγουσας Νοσηλευτικής, με την αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών των τμημάτων νοσηλευτικής των Τ.Ε.Ι. της χώρας, ήρθε να καλύψει μία σημαντική έλλειψη. Η ενότητα «Πρώτες βοήθειες» δεν ήταν αρκετή για να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες γνώσεις στο φοιτητή της νοσηλευτικής. Η ανάγκη της επείγουσας νοσηλευτικής, βασισμένης στη σύγχρονη γνώση, η οποία θα παρέχεται με τρόπο αναλυτικό και κατανοητό, ήταν επιτακτική. Ο αιώνας που διανύουμε κατέστησε την ανάγκη πιο εμφανή, αν αναλογιστεί κανείς τις έκρυθμες και επικίνδυνες εμπόλεμες καταστάσεις που βιώνουμε στον πλανήτη μας. Θα μπορούσαν, λοιπόν, να μειωθούν οι θάνατοι από οξεία και αιφνίδια συμβάματα, αν γινόταν «εκμετάλλευση» της «χρυσής ώρας». Γι' αυτό, όμως, απαιτείται ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, το οποίο θα είναι ικανό για τη διαχείριση καταστάσεων κρίσης. Πολλά χρόνια πριν, ο J.D. Farrington, MD, αντιλήφθηκε πως ο πολυτραυματίας άξιζε καλύτερης προνοσοκομειακής φροντίδας από την πρόχειρη και χωρίς ιδιαίτερη προσοχή μεταφορά του στο νοσοκομείο, στο πίσω κάθισμα κάποιου αυτοκινήτου. Έτσι, ξεκίνησε το πρόγραμμα εκπαίδευσης στο τραύμα. Τα τελευταία χρόνια, έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος στον τομέα της επείγουσας ιατρικής, η αντιμετώπιση όμως κρίσιμων καταστάσεων για τη ζωή του ανθρώπου, αφορά σε μία ολόκληρη ομάδα επαγγελματιών στο χώρο της υγείας.

Η νοσηλευτική οφείλει να ανταποκριθεί στη μεγάλη πρόκληση, εκπαιδεύοντας τους φοιτητές της στην επείγουσα αντιμετώπιση αιφνίδιων καταστάσεων. Το βιβλίο «Επείγουσα Νοσηλευτική» ήταν μια σκέψη χρόνων, έγινε όμως πραγματικότητα με την παρακίνηση των φοιτητών του τμήματος Νοσηλευτικής Α του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, οι οποίοι αντιλαμβάνονταν ότι οι σημειώσεις ήταν πολύ φτωχές για να καλύψουν τις ανάγκες τους. Πρόκειται, λοιπόν, για ένα βιβλίο προορισμένο και προσαρμοσμένο στη νοοτροπία, τις συμπεριφορές, τις υποδομές και τις πολιτικές της Ελλάδας. Η έκδοση αυτή φιλοδοξεί να παράσχει γνώσεις στους φοιτητές της νοσηλευτικής και στους επαγγελματίες, ούτως ώστε να καταστούν απόλυτα ικανοί στην αντιμετώπιση αιφνίδιων και απειλητικών για τη ζωή του ανθρώπου καταστάσεων. Στο βιβλίο αυτό συνεργάστηκαν μαζί μας έμπειροι και ειδικοί στο αντικείμενο που πραγματεύτηκαν, γιατροί και νοσηλευτές, οι οποίοι προσπάθησαν να αναπτύξουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το κεφάλαιο που ανέλαβαν. Αυτό το γεγονός μπορεί να εγγυηθεί την εγκυρότητα και την επιστημονικότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ειλικρινείς ευχαριστίες μας στους συνεργάτες-συγγραφείς του βιβλίου.

Χριστίνα Μαρβάκη, Αναστασία Κοτανίδου

Κατάλογος Συγγραφέων

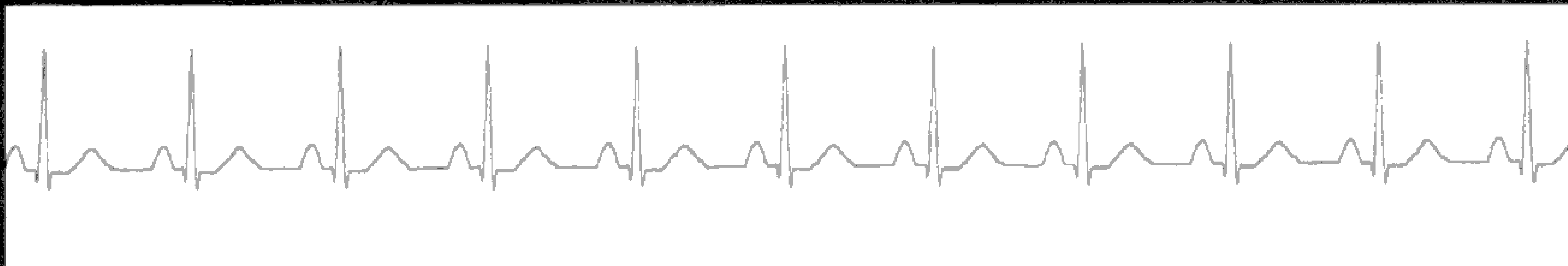
1. Αβραμοπούλου Λαμπρινή, Νοσηλεύτρια ΠΕ, Msc, ΓΝΑ «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
2. Αγγελίδης Σ. Ξενοφών, Ειδικευόμενος στην Αλλεργιολογία
3. Βασιλόπουλος Γεώργιος, Νοσηλευτής Msc, ΓΝΑ «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
4. Γεττίμης Ευρυπίδης, Χειρουργός Επιμελητής Α' ΓΝΑ «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
5. Γιαννακοπούλου Βασιλική, Καρδιολόγος Επιμελήτρια Α' Θριάσιο Νοσοκομείο
6. Δημογέροντας Ι. Γεώργιος, Νευρολόγος
7. Δημουλά Υβόννη, Ενδοκρινολόγος, Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθήνας
8. Καλογιάννη Κ. Αντωνία, Νοσηλεύτρια Καθηγήτρια Εφαρμογών ΤΕΙ Αθήνας
9. Καρπάνου-Βυσσούλη Α. Ευαγγελία, Ιατρός Καρδιολόγος - Υπεύθυνη Αντιυπερτασικού Ιατρείου ΩΚΚ
10. Κολοβού Γενοβέφα, Καρδιολόγος, Υποδιευθύντρια ΩΚΚ
11. Κοτανίδου Αναστασία, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ
12. Κούνας Σπύρος, Καρδιολόγος
13. Κούρτης Πλούταρχος, Ιατρός Μαιευτήρας Χειρουργός Γυναικολόγος, Επίκουρος Καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας
14. Μαρβάκη Χριστίνα, Νοσηλεύτρια, Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθήνας
15. Ουζούνη Χριστίνα, Νοσηλεύτρια, Καθηγήτρια Εφαρμογών ΤΕΙ Λαμίας
16. Παπαϊωάννου Ι. Δημήτριος, Αλλεργιολόγος
17. Πολίτης Παναγιώτης, Καρδιολόγος Νοσοκομείο Ευαγγελισμός
18. Ροβίνα Νικολέττα, Πνευμονολόγος Επιμελήτρια Β' Α' Πανεπιστημιακή Πνευμονολογική Κλινική ΓΝΝΘΑ «Σωτηρία»
19. Ταβερνάκης Γ. Αντώνιος, Νευρολόγος Αν. Διευθυντής Νοσοκομείο Ευαγγελισμός
20. Χαρχαρίδου Μαρία, Νοσηλεύτρια ΠΕ Msc, Νοσοκομείο Γ. Γεννηματάς

Οι καταστάσεις κρίσης απαιτούν ικανούς ανθρώπους
να τις διαχειριστούν.

Η ικανότητα όμως αυτή επιτυγχάνεται
με την επιστημονική γνώση,

η οποία αποκτάται μέσα από έγκυρες πηγές.

Οι νοσηλευτές στις μέρες μας πρέπει να διαδραματίσουν ρόλους,
οι οποίοι θα τους καταξιώνουν
στο σημερινό επιστημονικό γίγνεσθαι
και αυτό θα το καταφέρουν από τη συνεχή αναζήτηση
της νέας γνώσης.

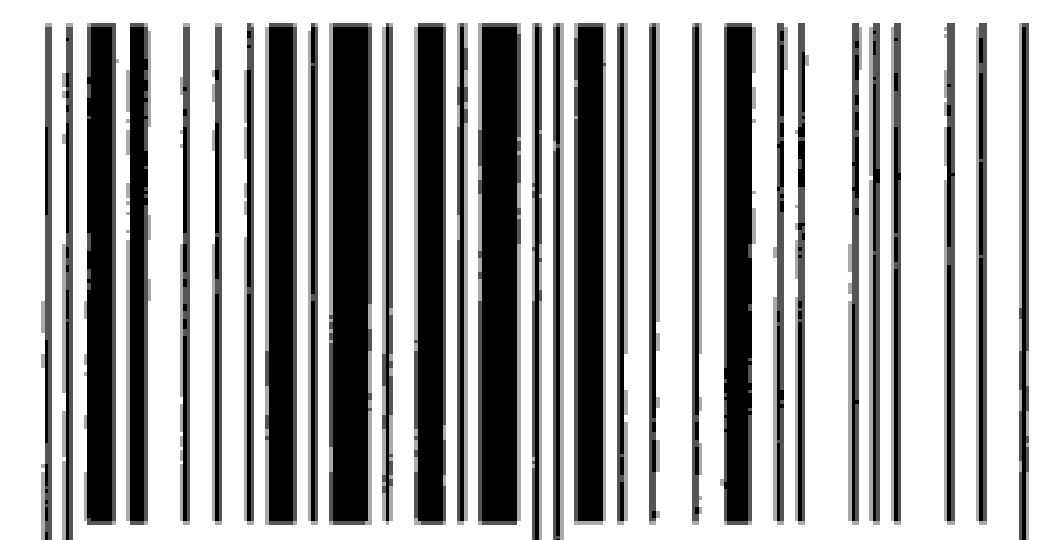
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝ

Συμπληγάδων 7, 12131 Περιστερι
Τηλ.: 210/ 57 47 729, 210/ 57 68 853, Fax: 210/ 57 51 438
e-mail: info@iwn.gr, <http://www.iwn.gr>

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: Σόλωνος 85, 10679, Αθήνα
Τηλ.: 210/ 33 87 570, Fax: 210/ 33 87 571

ISBN:978-960-697-036-8

9 789606 970368

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ